

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۱۴ جولای ۲۰۲۲

افغانستان جولانگاه اشغالگران و جنگ طلبان

(بخش پنجم)

امریکا چه غنیمت‌هانی برای طالبان جا گذاشت!؟

یک خبرگزاری انگلیس در گزارشی نوشت، احتمالاً گروه طالبان به بیش از دوهزار خودرو زرهی و حدود چهل وسیله پروازی دست یافته است.

خبرگزاری «رویترز» در گزارشی نوشته است، پس از فرار نیروهای دولتی افغانستان از حملات طالبان، این گروه توانسته‌اند شمار چشمگیری از تجهیزات امریکائی را به غنیمت بگیرند.

در این گزارش آمده است، حدود یک ماه پیش وزارت دفاع افغانستان تصاویری از تحویل هفت بالگرد جدید امریکائی به کابل را منتشر کرد. «لوید آستین» وزیر دفاع امریکا چند روز بعد بر تداوم پشتیبانی از ارتش افغانستان تاکید کرد.

با این حال ظرف چند هفته طالبان بیش‌تر مناطق افغانستان را تصرف کرده و تمام تجهیزات برجای مانده از نیروهای ارتش را غنیمت گرفتند. یک مقام امریکائی که نمی‌خواست نامش فاش شود به رویترز گفت: «هرچیزی که از بین نرفته باشد اکنون در دست طالبان است.»

مقامات فعلی و سابق امریکا می‌گویند نگران هستند که این تجهیزات و تسلیحات برای برخورد با غیرنظامیان استفاده شده یا به‌دست گروه‌هائی نظیر داعش بیفتند و یا حتی به دشمنان امریکا از جمله چین یا روسیه تحویل داده شوند.

به‌گفته این مقامات یکی از گزینه‌های امریکا در این زمینه، بمباران هوائی تجهیزات بزرگتر از جمله بالگردها است اما این نگرانی وجود دارد که چنین کاری در حالی که امریکا مشغول تخلیه افراد است، موجب برانگیختن خشم طالبان شود.

یک مقام دیگر امریکائی به رویترز گفت، با این‌که عدد و رقم دقیقی در این‌باره وجود ندارد، اما بر اساس ارزیابی‌های اطلاعاتی به‌نظر می‌رسد که طالبان اکنون بیش از دو هزار خودرو زرهی و احتمالاً تا چهل وسیله پروازی شامل هلیکوپترهای «بلک هاک»، هلیکوپترهای تجسسی و پهپادهای نظامی «اسکن ایگل» را در اختیار گرفته است.

«مایکل مک‌کاول» عضو کمیته روابط خارجی مجلس نمایندگان امریکا به رویترز گفت: «همین حالا شاهد این هستیم که جنگ‌جویان طالبان سلاح‌های ساخت امریکا را از نیروهای افغان تصاحب کرده‌اند. این تهدیدی چشمگیر را برای امریکا و متحدانش ایجاد می‌کند.»

در این گزارش آمده است، ایالات متحده بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۷، چیزی حدود ۲۸ میلیارد دلار تسلیحات به ارتش افغانستان تحویل داده است که سلاح، راکت، دوربین دید در شب و حتی پهپادهای کوچک برای جمع‌آوری اطلاعات را شامل می‌شود.

با این حال تجهیزاتی مانند هلیکوپترهای بلک هاوک در این مدت بزرگترین برتری نظامی ارتش افغانستان در برابر طالبان بود. امریکا بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۶، ۲۰۸ فروند وسیله پروازی برای افغانستان فراهم کرده است. یک مقام امریکائی با اشاره به دشواری نگهداری از این تجهیزات پیشرفته گفت، آن‌ها مکرراً دچار نقص فنی می‌شوند و نیاز به تعمیر دارد و این مسأله می‌تواند امیدبخش باشد. با این حال «جوزف ووتل» فرمانده بازنشسته امریکائی نیز گفت، بسیاری از تجهیزاتی که تحت تصرف طالبان درآمده‌اند از جمله وسایل پروازی، مجهز به فناوری‌های حساس امریکائی نیستند.

رویترز در ادامه نوشت، امریکائی‌ها از سال ۲۰۰۳، دست‌کم ششصد هزار قبضه تسلیحات پیاده‌نظام از جمله مسلسل‌های ام ۱۶، ۱۶۲ هزار قطعه تجهیزات مخابراتی و ۱۶ هزار دوربین دید در شب به ارتش افغانستان تحویل داده است.

یک دستیار کنگره امریکا در این‌باره به رویترز گفت: «توانائی عملیاتی در شب، یک مؤلفه واقعی تغییر دهنده بازی است». ووتل و چند مقام دیگر امریکائی نیز گفتند تسلیحات سبکی که تحت تصرف طالبان درآمده‌اند، از جمله تیربارها، خمپاره‌ها و تجهیزات توپخانه‌ئی می‌توانند به طالبان در برابر گروه‌هایی که در برابر آن‌ها مقاومت می‌کنند، از جمله در دره پنجشیر برتری نظامی دهند.

از سوی دیگر «اندرو اسمال» کارشناس مسائل چین گفت، ممکن است طالبان به چینی‌ها اجازه دستیابی به این تجهیزات را بدهند. اما به باور یک مقام امریکائی دیگر، بیجینگ احتمالاً به این نوع تجهیزات نظامی امریکائی دسترسی دارد. رویترز در پایان نوشت، کارشناسان معتقدند، اوضاع افغانستان نشان می‌دهد که امریکائی‌ها باید برای پیش تجهیزات نظامی که به متحدان‌شان می‌دهند، راه‌های بهتری پیدا کنند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس در بررسی هزینه‌های جنگ افغانستان اعلام کرده که افغانستان در خصوص هزینه‌های جانی، بیشترین هزینه را پرداخت کرده است. از سال ۲۰۰۱، دست‌کم ۴۷ هزار و ۲۵۴ غیرنظامی افغان در این جنگ کشته شده‌اند. این آمار است که دانشگاه براون در پروژه‌ای برای تخمین هزینه‌های جنگ افغانستان منتشر کرده است. علاوه بر این ۷۲ روزنامه‌نگار و ۴۴۴ امدادگر گروه‌های بشردوستانه نیز در جریان این جنگ کشته شده‌اند. دولت افغانستان آمار تلفات جنگ را با هدف ممانعت از اثرات منفی آن، منتشر نمی‌کند اما برآوردها نشان می‌دهد که بین ۶۶ تا ۶۹ هزار سرباز افغان در این جنگ جان خود را از دست داده‌اند. این جنگ همچنین موجب شده ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تبعه افغان خانه و کاشانه‌شان را ترک کرده و از کشور خارج شوند که بیش‌ترشان راهی کشورهای ایران، پاکستان و کشورهای اروپائی شده‌اند. علاوه بر این تعداد، چهار میلیون افغان نیز در داخل کشور خودشان آواره شده‌اند. این آمار زمانی دردناک می‌شود که بدانید جمعیت کل افغانستان ۳۶ میلیون نفر است.

و اما در مورد تلفات نیروهای امریکائی، آن‌چنان‌که گزارش‌ها نشان می‌دهد حدود ۲ هزار و ۴۴۲ تن‌گذار امریکائی در افغانستان کشته شده و تعداد ۲۰ هزار و ۶۶۶ نفر نیز مجروح شده‌اند. این آمار از سوی وزارت دفاع امریکا اعلام شده است. در گزارش پنتاگون درج شده که ۳ هزار و ۸۰۰ نفر از نیروهای شرکت‌های امنیتی خصوصی که از سوی ارتش امریکا در افغانستان به خدمت گرفته شده بودند نیز کشته شده‌اند.

کشورهای عضو ناتو نیز در این جنگ تلفات داشته‌اند و در طول ۲۰ سال گذشته، تعداد یک هزار و ۱۴۴ نیروی نظامی از ۴۰ کشور عضو ناتو در افغانستان جان خود را از دست داده‌اند. قرار بود ۷ هزار نیروی ناتو نیز به همراه باقی‌مانده سربازان امریکائی تا آخر ماه سپتامبر ۲۰۲۱، افغانستان را ترک کنند.

بر اساس گزارش مؤسسه Costs of War امریکا طی بیست سال گذشته ۲ تریلیون و ۲۶۰ میلیارد دلار در افغانستان هزینه جنگ کرده است. آخرین گزارش وزارت دفاع امریکا در سال ۲۰۲۰ هم حاکی از آن است که این وزارتخانه به‌طور کلی ۸۱۵ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار در افغانستان هزینه جنگ کرده است. این مقدار پول در مصارفی نظیر عملیات نیروهای امریکا در افغانستان، پرداخت هزینه‌های سوخت، آذوقه و خرید و ساخت خودروهای زرهی، اسلحه، مهمات و همچنین هزینه خودروهای زرهی نظیر تانک و ناوهای هواپیمابر هزینه شده است. اگرچه امریکا در ابتداء برای ریشه‌کن کردن القاعده و پاسخ به حملات این گروه به امریکا وارد افغانستان شد اما در ادامه، جنگ تبدیل به رویارویی ناتو و امریکا با طالبان در جریان ملت‌سازی و استقرار حاکمیت مورد نظر خودشان در افغانستان شد که این روند هزینه‌های گزافی در پی داشت.

واشنگتن از سال ۲۰۰۲، حدود ۱۴۳ میلیارد در این زمینه هزینه کرده است که بخشی از آن مربوط به هزینه‌های بازسازی و راهسازی در افغانستان می‌شود. از این مبلغ، ۸۸ میلیارد دلار صرف آموزش، تجهیز و کمک مالی به ارتش و نیروی پولیس افغانستان شده است. ۳۶ میلیارد دلار دیگر نیز صرف هزینه‌های بازسازی، آموزش و زیرساخت‌هایی نظیر سدسازی و ساخت بزرگراه شده است. ۴ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار دیگر نیز صرف امور بشردوستانه و آوارگان جنگ شده است. تلاش امریکا برای ممانعت از صادرات هروئین از افغانستان به دیگر نقاط جهان نیز هزینه‌ای ۹ میلیارد دلاری برای امریکا داشته است.

در این جنگ، خلاف همه جنگ‌های دیگر تاریخ امریکا، دولت این کشور مجبور شد برای تأمین هزینه‌های جنگ زیر بار استقراض‌های بزرگ برود به گونه‌ای که تاکنون سودی برابر ۵۳۰ میلیارد دلار بابت استقراض‌ها پرداخت کرده است. امریکا همچنین مبلغ ۲۹۶ میلیارد دلار بابت هزینه‌های پزشکی و درمانی سربازان خود پرداخت کرده است و پیش‌بینی می‌شود که در دو مورد هزینه آخری برای سال‌ها همچنان باید پرداخت‌شان کند.

نهادهای نظارتی و بازرسی ایالات متحده امریکا دریافته‌اند که بیشتر پول‌هایی که در پروژه‌های زیرساختی افغانستان هزینه شده، به هدر رفته است. کانال‌ها، سدها و بزرگراه‌های ساخته شده توسط منابع مالی امریکا به جهت عدم توانایی مالی دولت افغانستان برای پرداخت هزینه‌های تعمیر و نگهداری، فرسوده شده‌اند. بیمارستان‌های تازه‌ساخت و مدارس نیز خالی مانده‌اند. منابع مالی امریکا بدون هیچ‌گونه نظارتی در افغانستان هزینه و همین مسأله موجب شد موجی از فساد مالی در افغانستان به راه بیفتد و موقعیت دولت افغانستان به این دلیل بسیار آسیب ببیند.

از سوی دیگر به رغم همه تلاش‌های صورت گرفته، تجارت تریاک در افغانستان رکورد زد. با وجود این‌که امریکائی‌ها هزینه زیادی را صرف آموزش و تجهیز نیروی پولیس و ارتش افغانستان کردند اما طالبان در آن سو بر وسعت سرزمین‌های تحت کنترلش افزود. به رغم این که امریکا هزینه زیادی در زمینه تولید شغل و افزایش رفاه در افغانستان صورت داد اما نرخ بیکاری در این کشور به حدود ۲۵ درصد رسید. میزان فقر نیز در افغانستان طی سال‌های گذشته به‌شدت افزایش یافته و به ۴۷ درصد در سال ۲۰۲۰ رسیده است. بانک جهانی اعلام کرده که این میزان در سال ۲۰۰۷ برابر با ۳۶ درصد بوده است.

به این ترتیب براساس گزارش‌های منتشر شده، حضور نیروهای نظامی خارجی در افغانستان باعث کشته شدن ۲۴۱ هزار نفر از مردم این کشور، مهاجرت بیش از شش میلیون نفر از مردم افغانستان در داخل و خارج از کشور و تخریب و ویرانی نتیجه‌ای در بر نداشته است.

دانشگاه براون نیز به‌عنوان یکی از معتبرترین دانشگاه‌های آمریکا با انتشار گزارشی از هزینه‌های انسانی جنگ ۲۰ ساله آمریکا در افغانستان نوشت تاکنون ۲۴۱ هزار نفر از افغان‌ها در این جنگ کشته شده‌اند که ۷۱ هزار و ۳۴۴ نفر از آنان غیر نظامی بوده‌اند.

در ادامه این گزارش آمده است ۴۷ هزار و ۲۴۵ غیر نظامی در خاک افغانستان و ۲۴ هزار و ۹۹ غیر نظامی هم در مرزهای افغانستان و پاکستان در داخل خاک پاکستان کشته شده‌اند. بیش‌تر این افراد بر اثر حمله هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا جان باخته‌اند.

در ادامه این مطلب اضافه شده است بین ۶۶ تا ۶۹ هزار نفر از نیروهای ارتش و پولیس افغانستان و سه هزار و ۵۸۶ نیروی نظامی امریکائی نیز در این مدت کشته شده‌اند.

براساس این گزارش، نیروی هوایی آمریکا از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۹ نزدیک به ۷۰ هزار پرواز هواپیماهای سرنشین دار بر فراز افغانستان انجام داده است که در آن ۲۷ هزار بمب هدایت‌شونده را پرتاب کرده است.

تلفات جنگ‌جویان گروه طالبان براساس برآورد دانشگاه براون ۸۴ هزار و ۱۹۱ نفر تخمین زده شده است و هزاران نفر دیگر نیز بر اثر جنگ، گرسنگی و تبعات ناشی از جنگ جان خود را از دست داده‌اند.

این گزارش، افغانستان را به‌عنوان یکی از خطرناک‌ترین کشورها برای کودکان دانسته و اضافه شده است در یک دهه گذشته هفت هزار و ۷۹۲ کودک در افغانستان کشته و ۶۶۲ تن دیگر مجروح شده‌اند.

براساس این گزارش، از سال ۲۰۱۰ به این طرف سه هزار زن بر اثر جنگ کشته شده و هفت هزار تن دیگر مصدوم شده است. سال ۱۳۹۹ با ثبت مرگ ۳۹۰ زن، مرگبارترین سال برای زنان افغان در یک دهه گذشته بوده است.

هزینه مالی این جنگ ۲.۲۶ تریلیون دلار برآورد شده است که ۹۳۳ میلیارد آن بودجه وزارت دفاع آمریکا یا پنتاگون بوده و ۴۴۳ میلیارد نیز هزینه متمم آن خوانده شده است.

۲۹۶ میلیارد دلار برای مراقبت‌های پزشکی و زخمی‌ها، معلولان و ۵۹ میلیارد هزینه وزارت خارجه این کشور برآورد شده است که در این مدت ۵۳۰ میلیارد دلار دیگر سود پول‌های وام گرفته شده پرداخته شده است.

در این گزارش گفته شده است که آمریکا ۱۴۴ میلیارد دلار برای طرح‌های بازسازی افغانستان هزینه کرده است.

در این گزارش، دستاوردهای آمریکا از زمان حمله این کشور در سال ۲۰۰۱ در افغانستان را ناچیز دانسته است و محدود به رونق آموزش و پرورش، کاهش مرگومیر مادران به نصف و حضور در مجلس نمایندگان دانسته شده است. طبق گزارش خبرگزاری آسوشیئد پرس، انتظار می‌رود پس از تکمیل تخلیه اصلی افغانستان حدود ۶۵۰ سرباز امریکائی برای تأمین امنیت سفارتخانه و دیپلمات‌ها در افغانستان باقی بمانند.

همچنین شمار قابل توجهی از کارمندان شرکت‌های خصوصی امنیتی قراردادی، که برای آمریکا کار می‌کنند در افغانستان خواهند ماند. بنا به تحقیقات کنگره آمریکا تا چهار ماه آخر سال ۲۰۲۰ تعداد این دسته از شهروندان امریکائی به بیش از هفت هزار و ۸۰۰ نفر می‌رسید.

طبق آمار دولت آمریکا، در فاصله سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲، که آمریکا بیش از ۱۰۰ هزار سرباز در افغانستان داشت، هزینه‌های جنگ افزایش یافت و به حدود ۱۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده بود.

در سال جاری میلادی یک مقام ارشد وزارت دفاع امریکا در کنگره این کشور اعلام کرد که در سال ۲۰۱۸ هزینه سالانه نزدیک به ۴۵ میلیارد دلار بوده است.

به گفته وزارت دفاع امریکا، جمع هزینه نظامی امریکا در افغانستان (از اکتوبر ۲۰۰۱ تا سپتمبر ۲۰۱۹) بالغ بر ۷۷۸ میلیارد دلار شده است.

علاوه بر این، وزارت خارجه امریکا- به اتفاق آژانس امریکا برای توسعه بین‌المللی و سایر آژانس‌های دولتی - ۴۴ میلیارد دلار صرف پروژه‌های بازسازی کرده است.

با این حساب، بر اساس داده‌های رسمی در فاصله سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۹ جمع هزینه‌ها ۸۲۲ میلیارد دلار بوده، ولی پولی که امریکا در پاکستان، به‌عنوان پایگاهی برای عملیات مرتبط با افغانستان مصرف کرده، در این محاسبه منظور نشده است.

بخش اعظم پولی که در افغانستان خرج شده، صرف عملیات ضدشورش و نیز رفع احتیاجات سربازان امریکائی مانند غذا، لباس، مراقبت‌های پزشکی، پرداخت حقوق و مزایای ویژه شده است.

در اکتوبر ۲۰۲۰ در گزارشی به کنگره امریکا، نهادی که مسئول نظارت بر تلاش‌های بازسازی در افغانستان است، تخمین زده بود که بین ماه مه سال ۲۰۰۹ و ۳۱ دسمبر ۲۰۱۹ حدود ۱۹ میلیارد دلار به این ترتیب از بین رفته است.

اشرف غنی، رئیس جمهور افغانستان در سال ۲۰۱۹ اعلام کرد که از پنج سال قبل که به مقام ریاست جمهوری رسید بیش از ۴۵ هزار نفر از نیروهای امنیتی افغانستان کشته شده اند.

پیش از حمله امریکا به افغانستان، تنها دو گروه عمده القاعده و طالبان در این کشور حضور داشته و مشغول به فعالیت بودند. اما کافی است نگاهی به تنوع گروه‌های اسلامی حاضر در افغانستان ببینیم تا متوجه تعداد این گروه‌ها مانند داعش، النصره، القاعده، جیش‌العدل و غیره شویم که تا پیش از سقوط کابل به‌طور فعالانه مشغول جنگیدن با دولت افغانستان بودند و از انجام عملیات تروریستی در سراسر این کشور ابائی نداشتند.

تنوع گروه‌های تروریستی حاضر در افغانستان را می‌توان در لابه‌لای سخنان طالبان نیز مشاهده کرد؛ هنگامی که مسئولیت بسیاری از عملیات تروریستی انجام شده در افغانستان را طالبان نپذیرفته و حتی نسبت به وقوع برخی از آن‌ها اظهار بی‌اطلاعی کرده است.

بیست و دوم تیر- سرطان- ۱۴۰۱- سیزدهم جولای ۲۰۲۲

ادامه دارد.